

VALKEAKOSKEN KAUPUNGIN NUORISOPALVELUJEN 80-VUOTISHISTORIIKKI

KUNNALLISEN NUORISOTYÖN PITKÄ HISTORIA / LYHYT OPPIMÄÄRÄ 1946–2026

Tämä historiikki on laadittu alun perin luonnoksenomaisesti nuorisopalvelujen 60-vuotisjuhlien kunniaksi. Tekstiä on sittemmin täydennetty 70-vuotisjuhlia ja viimeisimpänä 80-vuotisjuhlavuotta varten tehden nostoja toiminnan laadusta, laajuudesta ja uusien toimintojen käynnistämisestä. Julkaisuun on valikoitu poimintoja keskeisimmistä valkeakoskelaisen nuorisotyön kehitysvaiheista 1900-luvun alkupuolelta juhlavuoteen 2026 asti. Huomiot koskevat ennen kaikkea hallintoa, työmuotoja, nuorisotiloja ja henkilöstöä – niin vakituisia nuorisotyöntekijöitä kuin myös pidempiaikaisia hanketyöntekijöitä ja sijaisia.¹ Teksti ei pyri olemaan täydellinen kuvaus ja siinä voi esiintyä myös epätarkkuuksia. Lähteinä on käytetty Olli Vuorisen *Valkeakosken historia* -teosta ja nuorisotoimen omia toimintakertomuksia, arkistoja, leikekirjoja sekä Anne Kurikan muistoja. Nuorisolainsäädännön muutoksia koskevat lähteet on mainittu tekstissä.

Alkuajoista lähtien nuorisotyön johtotähtenä on ollut nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen aktiivisena toimijana. Moni toimintaan osallistunut nuori onkin löytänyt nuorisotyön kautta myös oman osaamisalansa ja sittemmin ammattinsa nuorten parissa. Nuorisotyö on ihmisten merkityksellisiä kohtaamisia, joissa nuorisotyöntekijöiden ammatillinen rooli korostuu.

1900-luvulla

Suomessa elettiin sotien ja sodanjälkeistä aikaa, jolloin tavarapula ja säännöstely jatkui pitkään ja kaikki oli kortilla. Yhteisöt ja yhdistykset autoivat selviytymisessä ja kauppalan jälleenrakentamisessa. Vuonna 1920 perustettiin Ritvalan Nuorisoseura r.y., joka on jatkanut nykypäiviin asti katkeamattomana Helkajuhla-perinnettä. Tämä kuvastaa yhteisöllisen talkoohengessä tuotetun kulttuuritapahtuman merkitystä kotiseudun viihtyvyydelle ja hyvinvoinnille.

Vuosina 1944–1973 Valkeakosken kauppalassa elettiin voimakasta kasvun aikaa. Nuorten osuus väestöstä oli suuri ja se otettiin huomioon kauppalan toiminnassa. *Kauppalanjohtaja* Kaino Dahlin ansiosta nuorison vapaa-aikaan ja harrastuksiin alettiin panostaa.

1940- ja 1950-luvuilla

Järjestettiin nuorten henkisiä kilpailuja, joissa kisailtiin taideaineissa. Seutukunnallista yhteistyötä tehtiin Hämeenlinnan, Forssan ja Riihimäen kanssa. Valkeakosken kauppala järjesti myös nuorisoparlamentteja: keskustelutilaisuuksia nuorisojärjestöille, joissa vieraili myös opetusministeriön edustaja.

¹ Aikajanalla esiintyvät **toimintamuodot** on merkitty lihavoinnilla, **hallintomuodot** lihavoinnilla/harmaalla värillä, **toimitilat** lihavoinnilla/alleviivauksella sekä **virkanimikkeet** lihavoinnilla/kursiivilla. **Pidemmät aikajaksot** on korostettu lihavoinnilla.

- 1946 Helmikuussa 1946 perustettiin **kunnallinen nuorisotyötoimikunta**. Samana vuonna aloitti Valkeakoskella Suomen ensimmäinen **poikien askartelupaja** (kuva), joka oli varhaisimpia kunnallisen nuorisotyön muotoja.
- 1947 Askartelupajalle valmistui oma **parakki Sorrilan koulutontille**. Pojat tekivät siellä metalli- ja puutöitä pätevän palkatun *ohjaajan* johdolla.

- 1949 Kunnallisen nuorisotyötoimikunnan nimi muutettiin **nuorisotyölautakunnaksi**.
- 1950 Aloitettiin **tyttöjen askartelutoiminta**.
- 1951 Kauppala perusti *väliaikaisen nuoriso-ohjaajan viran*, johon oli liitetty *liikunnanohjaajan, raittiusohjaajan ja retkeilyasiamiehen* tehtävät. Virkaan valittiin Kauko Riikonen, josta tuli myöhemmin *nuorisosihteeri* ja edelleen *nuorisotoimenjohtaja* vuoteen 1990 asti.
- 1952 Kauppalan valtuusto muutti väliaikaisen nuoriso-ohjaajan viran vakinaiseksi *nuorisosihteerin viraksi*, johon oli yhdistetty *liikunnanohjaajan ja raittiussihteerin* tehtävät.
- 1954 Ensimmäinen pääasiassa kunnalliseen nuorisotoimintaan käytetty tila oli **Honkiniementien kerhotalo**. Myöhemmin vuosina hankittiin nuorisotiloja muun muassa **Sassista**, **Sointulasta** ja **Väärältäkoivulta**. Ajoittain myös **Kerhomaja** oli nuorisotoiminnan käytössä.

- 1955 **Läänin nuorisolautakunta** perustettiin. Myöhemmin 1980-luvulla *läänin nuorisosihteeri* Mikko Lund vieraili aktiivisesti Valkeakosken **nuorisotapahtumissa** pitämässä pitkiä puheita.
- 1960-luvulla **Yhteiskunnalliset asiat korostuivat Suomessa. Puoluepoliittinen toiminta korostui myös nuorison keskuudessa. Nuorisotyössä uutena työlinjana käynnistettiin avoimien ovien toiminta. Toiminnassa pyrittiin saamaan yhteys järjestöjen ulkopuolisiin nuoriin. Valkeakoski-Seurassakin toimi nuorisojaosto vuosina 1966–1969, jossa pohdittiin muun muassa ”miksi nuori protestoi?”. Paneelin voimin keskusteltiin myös aiheesta ”Alkoholinkäyttö ja tupakointi nuorison keskuudessa Valkeakoskella”.**
- Vanhimpia tiloja **Metsäkansan Kerhola** siirtyi koululta **nuorisolautakunnan** hallintaan 1970-luvun alussa; joskin nuorten vapaa-ajantoimintaa oli siellä järjestetty jo vuodesta 1924. Kerhola oli tällöin kaupungin toiseksi vanhin käytössä oleva kiinteistö, joka oli rakennettu jo vuonna 1877. Kerholassa järjestettiin nuorten aloitteesta lokakuussa 1973 ensimmäinen kantakaupungin ulkopuolella tarjottu **avoimien ovien ”jytäilta” eli disko** 70 nuorelle. Kansakoulu muuttui Vapaa-aikakeskuksen ”haarakonttoriksi” ja tanssitilan lisäksi eteisessä oli korona- ja tupakointitila. Kolmannessa huoneessa pelattiin pingistä. Enemmistö yleisöstä oli poikia, joita tuli Päivölän kansanopistolta asti.
- Kariniemen tila** Mälkiäisissä oli muodostettu vuonna 1889 ja sen vanhan päärakennuksen ensimmäinen osa rakennettiin vuonna 1914 ja laajennettiin nykyiseen muotoonsa vuonna 1916. Kariniemi oli aikoinaan ympäristöfilosofi, kirjailija ja kalastaja Pentti Linkolan lapsuuden kesäkoti, joka oli hänen isoisänsä professori Hugo Suolahden omistuksessa. Valkeakosken kauppala osti Kariniemen vuonna 1949. Uusi päärakennus rakennettiin vuonna 1961 ja se toimi vanhan päärakennuksen ohella **koulun kesäsiirtolana**. Tilan yhteydessä on Natura-hankkeen luonnonsuojelualue monimuotoisen lehtometsänsä ansiosta. Koulutoimelta nuorisotoimelle Kariniemi siirtyi **leirikeskuskäyttöön** vuonna 1994. **Kariniemen leirikeskuksen** talvikäyttö lopetettiin säästösyistä vuonna 2017. Lopulta siitä jouduttiin luopumaan kokonaan peruskorjausrahojen puuttuessa vuonna 2019, jonka jälkeen **kesäleirit** on pidetty vuodesta 2021 alkaen Päivölän opistossa.
- 1970- ja 1980-luvuilla **Keuyen musiikin harrastus ja diskotoiminta kehittyivät voimakkaasti. Nuorison taidetapahtumissa, alun perin henkisissä kisoissa, palkittiin kuvataiteen, musiikin ja runouden taitajia. Nuorisostipendejä oli jaettu jo vuodesta 1959 alkaen niin kulttuurissa kuin myös**

urheilussa menestyneille nuorille. Tämä perinne jatkuu edelleen. Paikallislehden jutuissa korostuivat valkeakoskelaisnuorten menestyminen taidetapahtumissa ja niiden vuosittainen järjestäminen, Valkeakosken elävän musiikin yhdistyksen Velmu ry:n aktiivinen konserttitoiminta, kansainvälinen toiminta ja avustusten jako. Nuorten työttömyys kasvoi ja muun muassa työleirejä tarjottiin avuksi. Päihde- ja häiriökäyttäytyminen lisääntyi 1970-luvun loppua kohden ja Saapas-toimintaakin tilattiin katutyöhön. Selviämisaseman tarpeesta käytiin keskusteluja.

Nuorisotiloja perustettiin lisää. Nuorille tarjottiin satujumppa-, askartelu- ja iltaohjaajakursseja sekä toimintavälineistöä lainaksi. Näihin lukeutui muun muassa elokuva- ja rainakone, diaprojektori ja nauhuri, kirjoitus- ja nestemonistuskone ja teltoja. Seutukunnallisesta yhteistyötä tehtiin Toijalan, Viialan, Kylmäkosken, Urjalan ja Hämeenlinnan kanssa nuorten Viihdevisailujen muodossa. Hämeenlinna jäi tästä yhteistyöstä myöhemmin pois ja lopulta yhteistyö Etelä-Pirkanmaan kanssa vaihtui yhteistyöksi Tampereen ympäristökuntien kanssa.

Valkeakoskella tehtiin 1980-luvulla yhdyskuntatyötä (nykyinen monialainen verkostoyhteistyö), jota kohdennettiin suunnitelmallisesti asuinalueille. Yhdyskuntatyöryhmään kuuluivat *raittiussihteeri* Taru Laitinen, *nuorisosihteeri* Anne Suonpää (nyk. Kurikka), *sosiaalityöntekijä* Lea Pihljerta, *koulupsykologi* Auli Lehtinen ja *kouluterveydenhoitaja* Leila Ala-Kulju. Moniammatillinen yhteistyö oli saumatonta.

Diskotoimintaa järjestettiin nykyisen elokuvateatteri Kino-Sampon tiloissa, Torinsaunalla (Pop-sauna), Vesitornilla ja Koivunkolossa. Lopulta Vapaa-aikakeskuksen Kellarisalista tuli moderni diskopaikka kiinteine dj-pöytineen ja valo- ja äänentoistotekniikoineen.

1972

Hallintokunnan nimeksi tuli **nuorisolautakunta**. Maaliskuussa 1972 Kauppatorin Pop-saunassa käynnistyi Vapaa-aikatoimiston, Työväenopiston ja Kansalaiskasvatuksen Keskuksen yhteistyöllä **luento- ja keskustelukurssi** aiheesta ”Yhteiskunta ja häiriintynyt nuoriso”. 50 hengen yleisö koostui nuorisotyöntekijöistä, opettajista, poliiseista ja nuorisojärjestöjen edustajista. Moniammatillista kohtaamista tapahtui siis jo tällöin.

1973

Valkeakosken vapaa-aikakeskus vihittiin käyttöön 26.10.1973. Sen yhteydessä toimi kirjaston ja työväenopiston

- lisäksi myös nuorisotilat: **kellarisali TV- ja tupakkahuoneineen**. Uudenlainen **monitoimitalo** oli edelläkävijä Suomessa ja se sai paljon kiinnostuneita vieraita. Vastaavia löytyi lähinnä Saksasta, Ruotsista ja silloisesta Neuvostoliitosta.
- 1974 Vuonna 1974 **avointen ovien toiminnan** tila avattiin **Sointulan ostoskeskukseen**. Tila sai myöhemmin nuorilta nimen **Sobbis**.
- 1976 4H-kerho aloitti toiminnan Valkeakoskella.
- 1980 SOFY-projektin myötä avattiin Eerolassa uusi **nuorisotila Moikka**, jossa **avoimia peli-iltoja** käynnisti nuorisotoimen ohella myös Eerolan asukasyhdistys. Nuorisotoimen ***iltaohjaajina*** toimivat ensin Tuija Iso-Somppi ja myöhemmin Anne Suonpää (nyk. Kurikka) sekä ***nuorisonohjaaja*** Sari Wallenius. 1980-luvulla nuorisotoimen hallinnassa oli myös **Hakalanranta** sauna- ja kioskirakennuksineen Huittulassa Etelä-Sääksmäellä. Siellä järjestettiin **telttaleirejä** ja käytössä oli puolijoukkueteltoja kamiinoineen, joita lainattiin **nuorisotoimiston** talon vintiltä (Apiankatu 25, uimahallin vieressä) yhdistyksille. Nuorisotoimiston yläkerrassa oli myös Siniset Lerputtimet -yhtyeen **bändikämpä**. Nuorisotoimisto sijaitsi alkuaikoinaan Kauko Riikosen kotiosoitteen ohella myös Yhteistalossa ja Kaupungintalolla.
- 1981 Valkeakosken **päihdeasiain neuvottelukuntaa** johtanut Kaarlo Härkönen laati selonteon ”täkäläisistä nuorisopulmista” ja siinä todettiin nuoriso-ongelman Valkeakoskella olevan vakava, erityisesti päihteiden ja liiman käytön osalta. Täysi-ikäiset nuoret ja jopa aikuiset välittivät alkoholia nuorille, joita oli poliisin haaviin jäänyt runsaat puolisataa 11–17-vuotiasta. Oletuksena määrä oli todellisuudessa 10-kertainen. Selonteon ratkaisuehdotuksissa oli nähtävissä jo ennaltaehkäisevän **moniammatillisen yhteistyön ja erityisnuorisotyön** tarve. Valkeakoskelle toivottiin **nuorisoasemaa**, jota voisi johtaa **nuorisodiakoni**: ”Nuorisoaseman, koulujen, terveyskeskuksen, sosiaalitoimiston, mielenterveystoimiston ja kasvatusneuvolan yhteistyöllä tulisi tähdätä nuoren koko ongelman ratkaisuun hänen perusvaikeuksistaan alkaen.”.
- 1982–1984 Suomen Nuoriso-opistossa nuorisotyöntutkintoa suorittanut Anne Suonpää (nyk. Kurikka) teki opinnäytetyönään 64-sivuisen tutkielman ”Erityisnuorisotyön kehittämisen tarve ja mahdollisuudet Valkeakosken kaupungissa”. Työssä kartoitettiin ammattilais- ja päätöksentekijähaastatteluilla (10 hlöä) nuorisotyön laajentamisen tarvetta ja eri tahojen yhteistyölähtökohtia. Tutkielma tarjosi jo tällöin haastattelujen pohjalta suuntaviivat ja mallinnukset tarvittaviin henkilöstö- ja toimitilalisäyksiin, kuten **nuorisotalotoimintaan, nuorisoparlamenttiin,**

monialaiseen yhteistyöhön (”Nuorten asioiden valtuuskunta”) sekä **selviämisasema- ja poliisiyhteistyöhön**.

1985

Nuorisosihteerin virka oli jäänyt avoimeksi ja täyttämättä kun Kauko Riikosesta tuli *nuorisotoimenjohtaja*. Nuorisovuonna 1985 valittiin *nuorisosihteerin virkaan* nykyinen *nuorisotoimenjohtaja* Anne Kurikka, joka oli aloittanut uransa kaupungilla koulutoimessa jo 1980 opettajien sijaisuuksilla ja koulun Kariniemen kesäsiirtolassa ohjaajana 1982 sekä nuorisotoimessa harjoittelijana 1983–84.

Ensitöikseen nuorisosihteerin järjesti (eläkeläisten bingo-tanssien ohella) massiivisen **Dingon konsertin Apialla**, mikä oli työvoitto, koska agentti Lasse Norres yritti perua Valkeakosken keikan Lallin talon hintavamman pestin takia. Onneksi 20 000 markan sopimuspaperit oli jo allekirjoitettu ja nuorisosihteerin ”raastuvassa tavataan” -toteamus saikin Dingon valitsemaan Valkeakosken. Yleisöä konserttiin saapui 4000 henkeä ja 10 markan lipuilla voittoa kertyi siis 20 000 markkaa.

Samana vuonna alettiin järjestää nuorisosihteerin perustaman (nuorisoyhdistyksistä ja nuorista koostuvan) **Iskuryhmän** kanssa isoja vuosittaisia valtakunnallisia nuorisotapahtumia. Näitä olivat **Lasten toimintapäivä** kulkueineen vaihtuvissa paikoissa (+10 vuotta eteenpäin se keräsi tuhansia kävijöitä) ja **Nuorten Kulttuuripäivä Kellarisalissa** ja myös **Apian lukiolla** (muuttui 90-luvulla **A.T.E. Superiksi** vuoteen 2019 asti). **MTV 3:n Jyrkin Sähkö sirkus kiertuetta** järjestettiin **Niementien maapohjahallissa**. Näistä isoista osittain talkoilla järjestetyistä onnistuneista ponnistuksista saatiin tulevaisuuden nuorisotyöhön mukaan nuoria, jotka suuntasivatkin nuorisoi-, sosiaali- ja/tai media-alalle. Muun muassa seuraavat henkilöt pysyivät pitkään toiminnassa mukana: Minna Kamppari, Maisku Holmström, Christa Saarinen ja Kimmo Tamminen.

1988

Nuorisotiloja oli käytössä eri puolilla kaupunkia 11 ja neliöitä yhteensä 2169,11. Käyntikertoja tiloissa vuoden 1988 aikana oli 66 063. Lukuun sisältyi runsaan nuorisotoiminnan ohella myös aikuis- ja eläkeläistoimintaa, joka kuului silloin *nuorisotoimenjohtajan* toimenkuvaan. Iltaohjaukseen palkattiin *erityisalojen harrastusosaajia* sekä nuorisotoimen kouluttamia *määräaikaisia kerhonohtajia*. Nuorisotoimisto hoiti kausittaisia tilavarauksia ja kertavaraukset tehtiin tilojen määräaikaisten *vahtimestari-siivoojien* (7 henkilöä) kautta. Viikoittaista nuorisotoimintaa olivat **peili-illat, avoimen toiminnan kerhot, teatteri-, lennokka-, mikrotietokone-, shakki-, puuha- ja satujumppakerhot sekä disko- ja bänditoiminta**. Lisäksi tarjottiin 45 **tapahtumaa**, joissa oli useita **konserttiretkiä** (AC/DC, Frank Zappa, Iron Maiden, Metallica ja London Boys), **kursseja, isoja**

kulttuuritapahtumia, leirejä sekä kansainvälistä toimintaa. Nuoria osallistujia tapahtumissa oli 6267 noin 40 000 nuorisotilakäyntikerran lisäksi.

1989

Vuonna 1989 saatiin suunnitteilla olevan nuorisokeskuksen myötä ensimmäinen *nuorisohjaajan* vakanssi. Tehtävään valittiin Sari Wallenius, joka vastasi osaltaan nuorisokeskuksen avoimesta toiminnasta ja monipuolisesta tapahtumatuotannosta. Hän siirtyi myöhemmin Eerolan Moikan *nuorisohjaajaksi* vuoteen 2007 saakka.

1990-luvulla

Vuosikymmenen alussa liikunta- nuoriso- ja kulttuuripalveluista vastasi vapaa-aikatoimen lautakunta. Nuorisotyössä keskityttiin avoimen nuorisotilatyön ja leiritoiminnan kehittämiseen ja jalkauduttiin myös kadulle. Yhteisiä kontaktileirejä järjestettiin myös kehitysvammaisille ja muille nuorille vapaaehtoisten apuohjaajien ja opiskelijaharjoittelijoiden sekä palkattujen leirinohjaajien avulla. Kontaktileirit lopetettiin 2010-luvun lopussa. Nuorten suur tapahtumiin, kulttuuriseen toimintaan ja konsertteihin panostettiin. Kansainvälinen nuorisotoiminta oli aktiivista CIMO:n avustuksien ja ystävyyskaupunkiyhteyksien turvin. Myös nuorten osallisuuteen ja työllistämiseen herättiin.

Nuorisolle ajankohtaisia paneeleja yhteiskunnallisista aiheista pidettiin vuosittain. Niissä vierailivat nuorten ja paikallisten asiantuntijoiden lisäksi myös julkisuuden hahmoja kuten Pelle Miljoona, Pentti Linkola, Veltto Virtanen, Ruben Stiller ja myöhemmin ”Sohvalla” vieraana muun muassa Jasper Pääkkönen.

1990

Kauko Riikosen jäätyä eläkkeelle valittiin *nuorisotoimenjohtajaksi* Jorma Mertanen Tampereelta. **Nuorisokeskus Aknen** myötä saatiin nuorisotiloille oma *siivooja* Anne Nummela ja *talonmies-vahtimestari* Asko Ketonen, jonka jälkeen vuonna 1991 tehtävään valittiin Petri Tuominen, joka siirtyi myöhemmin hallintouudistuksen myötä kaupungin vaksitiimiin. Anne Nummela siirtyi myöhemmin koulusiivoojaksi Kärjenniemeen. Uusia omia teknisiä työntekijöitä ei enää saatu vuoden 2016 jälkeen.

Oma *tekninen henkilökunta* oli merkittävässä roolissa nuorisotoimen arjessa ja mukana niin isojen nuorisotapahtumien järjestämisessä, leirikeskusten ylläpidossa kuin myös nuorten työleiritoiminnassa. Nuorisotyön tiimissä työ oli todella moniammatillista ja sujuvaa, kun teknisen henkilökunnan osaamista voitiin hyödyntää luovissa, usein rakentamistakin vaativissa toteutuksissa ja tapahtumien ratkaisuisissa.

Vuonna 1990 avattiin **Nuorisokeskus Akne**, joka edusti perinteistä nuorisotaloa parhaimmillaan 25 vuoden ajan.

Myös nuorisotoimisto siirtyi Valtakatu 20:stä Aknen yläkertaan. Aknen yhteydessä palveli myös **autotallitila moottoriharrastajille talonmies-vahtimestari** Petri Tuomisen ja työllistämistukivaroin palkattujen autoalan osaajien valvonnassa ja ohjauksessa. **Määräaikaisena kiertävänä kerhonoijaajana** aloitti Satu Lahti (nyk. Sirén).

Lasten ilmaisutaidonkoulu (sittemmin **teatteri-ilmaisunkoulu TIK** ja nykyisin **Teatteriopisto**) aloitti toimintansa nuorisotoimen käynnistämänä, koska 100-lapsinen **teatteri-kerho** edellytti jo ammatillisempaa otetta ja mallintamista taiteen perusopetuksen suuntaan. **Nuorisosihteeri** Anne Kurikka ja **teatterikerhonoijaaja** Saara Mäkelä kävivät ottamassa tähän mallia Oulun ”poikkitaiteellisesta” koulusta. Valkeakosken TIK:stä on tehty oma historiikkinsa (Hannu Mäkelä, 2000). Pelkkään ilmaisutaitoon ja teatteri-ilmaisuun keskittyvää lasten taidekoulua ei aiemmin Suomessa ollut. Silloisella **teatterinjohtajalla** Sointu Angervollakin oli oma vaikutuksensa ilmaisutaidonkoulun siirtymiseen kaupunginteatterin tiloihin.

Bändikoulu aloitti nuorisotoimen aloitteesta toimintansa kokeiluna yhteistyössä musiikkiopiston kanssa ja suunnittelemassa **nuorisosihteerin** mukana olivat silloinen **länrintaiteilija** Matti Ruippo ja **musiikkiopiston rehtori** Timo Pajujoja.

1991

Nuorisotoimen avaintulosalueena oli Aknen toiminnan kehittäminen ja siinä onnistuttiin hyvin. Toimintaa järjestettiin iltaisin viikon jokaisena päivänä. Keväällä kävijämäärä oli noin 300 henkeä viikossa. Syksyllä se nousi ensin 600:n ja edelleen 900:n/viikko. Eriyisen suosittuja olivat ala-astelaisille suunnatut **keskiviikko-diskot**, joissa jonot olivat usein naapuriin Apian asuntolaan asti. **Valkeakoski-päivänä** järjestettiin Aknessa **Harrastusnäyttely, yödisko ja kaksi rock-konserttia** sekä **leffoja**, jolloin viikkokävijämäärä nousi 1876:teen. Kaikkien kahdeksan nuorisotilan käyntikertoja vuonna 1991 oli yhteensä 50 358. Valkeakoski-päivien yhteydessä pidettiin juhluvuosina myös nuorille **juhlavastaanottoja** mm. ravintoloissa.

Satu Sirén siirtyi **kerhonoijaajaksi** ja edelleen **määräaikaiseksi nuorisonohjaajaksi** **Nuorisokeskus Akneen**. Hän lähti opiskelemaan vuonna 1995 ja hänen tilalleen tuli Minna Vuotoniemi (lempinimeltään ”Rölli”), joka jatkoi Aknessa vuoteen 1999. Satu Sirén jatkoi vuosittain tapahtumissa ja kesäleireillä kunnes hänet vakinaistettiin **nuorisonohjaajaksi** vuonna 1998.

1992

Nuorisotoimen tulostavoitteena oli asuinalueiden nuorisotoiminnan lisääminen ja kehittäminen, yhdistysten

toiminnan tukeminen, nuorisotoimiston palveluiden kehittäminen, Ilmaisutaidon koulun kokeilun jatkaminen sekä edelleen **Aknen** toiminnan kehittäminen ja siinä mm. **kesätoiminnan, erityiskerhojen ja konserttitoiminnan** aktivoiminen. Käyntikertoja toiminnassa oli yhteensä 54 450.

1993

Vapaa-aikatoimen lautakunta muutettiin **liikunta- ja nuorisolautakunnaksi**. **Määräaikaisena kerhon- ja nuorisonohjaajana** toimi Minna Kamppari, joka oli aloittanut jo nuorena talkoolaisena nuorisotoimen tapahtumissa. Ennen **nuorisonohjaajaksi** vakinaistamistaan vuonna 2004, hän teki vuosittain useita määräaikaisia tehtäviä mm. **iltaohjaajana, leiriohjaajana ja työnsuunnittelija**.

1994

Kariniemen leirikeskus siirtyi koulutoimen hallinnasta nuorisotoimelle. **Koulun kesäsiirtolatoiminta** oli loppunut jo paljon aiemmin vuonna 1989 ja paikka oli huonossa kunnossa. Sitä kunnostettiin ja ylläpidettiin **nuorten työleireillä**, myös Sokolin ystävyyskaupungin nuorten kanssa. Kariniemestä leiripaikkana luovuttiin vuonna 2019 ja **kesäleirit** siirrettiin onnistuneesti **Päivölän kansanopiston tiloihin**.

1995

Aloitettiin työttömien nuorten aktivointi ja vapaa-aikatoimintoja lisättiin. Vuoden lopulla **kaupungin työllisyysryhmä** hyväksyi Valkeakosken ensimmäisen version **työpajasta** nuorille: ”palvelukeskukset työllistävät 15 nuorta ja heidän urasuunnittelijakseen palkataan **työnsuunnittelija**”. Kariniemessä järjestettiin kahden viikon **kunnostusleiri työttömien nuorten** kanssa ja Eerolan asukasyhdistys toteutti työttömien nuorten kanssa **Moikalla kunnostusprojektin**.

Usva-projektiin (”uusvastuu” nuorista) liittyen käynnistyi toukokuussa yhdyskuntatyön toimiston hallinnoima **Yönusva-katutyöhanke**, joka toimi ensin määräaikaisella työntekijällä työllisyysvaroin ja siirtyi myöhemmin **nuorisonuujalle**. Nykyään koordinoitivastuu kuuluu **nuorisonohjaajan** tehtäväkuvaan. Yönusvaa käynnistämässä ja vetämässä olivat muun muassa Susanna Santavuori (nyk. Raivio), Ulla Metso (nyk. Ansahti). Myöhempiä työntekijöitä olivat Minna Kamppari, Sanna Myllykorpi, Christa Saarinen, Hanna Halme, Veera Ranta (nyk. Kiretti), Noora Peippo, Virve Koriseva (nyk. Vihervä) ja Johanna Kaasalainen. **Yönusvan Tuki ry.** perustettiin 1996 taloudelliseksi ja aatteelliseksi tueksi toiminnalle. Vapaaehtoisista aikuisista koostunut ryhmä kierteli nuorten keskuudessa ja heidän ehdoillaan viikonloppuisin. Yönusvalaiset auttoivat, ohjasivat ja kuuntelivat nuoria. Yhteistyötä tehtiin SPR:n selviämisaseman kanssa. Toiminta jatkuu edelleen.

- 1995 *Nuorisosihteer*i ohjasi elokuvan tekemisestä kiinnostuneille nuorille nuorisotoimen ensimmäisen **leffakurssin**, jossa ensin nuoret ideoivat aiheen ja tuottivat synopsiksen, jonka pohjalta videokuvattiin “Rakkula ja Kumimies” -lyhytelokuva. Kuvauksiin vierailevaksi ohjaajaksi saatiin oman kylän teatterin ammattilainen Heikki Paavilainen ja tekniikassa ja editoinnissa auttoi Naakan **koulun videokerho** Jussi Rämän johdolla. Leffan ”glamourikkaassa” julkaisujuhlassa jaettiin tekijöille ”Puoskari”-patsaat puheiden kera. Ainakin puolet osallistujista kouluttautuivat myöhemmin taide- ja media-alalle. **Leffaprojektit** jatkuivat myös tulevina vuosina nuorisonohjaajien ohjauksessa ja lyhytelokuvia on tuotettu nuorten kanssa yhteensä 14 kappaletta.
- 1995 Osa-aikaisena *apulaiskanslistin sijaisena* toimi Taija Ketonen, joka vakinaistettiin myöhemmin vuonna 2004 *apulaiskanslistiksi*. Myöhemmin nimike vaihtui *toimistovirkailijaksi* sekä lopulta vuonna 2008 *palvelusihteeriksi*. Häntä ennen pitkäaikaisena toimistotyöntekijänä toimi Pirjo Hinkka ensin *toimistoapulaisena* vuodesta 1968 ja *toimistovirkailijana* vuosina 1971–1980, josta eteenpäin *apulaiskanslistina*. Toimistotyöntekijä on koko nuorisotyön historian ollut erittäin merkittävässä roolissa hoitaen laajasti nuorisotoimen hallintobyrokratiaa, asiakaspalveluja ja työntekijöiden tukipalveluja, tilojen vuokrausta ja logistiikkaa. Lisäksi toimistotyöntekijä on osallistunut ajoittain myös tapahtumatuotantoon. Tehtävät lisääntyivät entisestään, kun nuorisotoimen oma tekninen henkilökunta siirtyi vuonna 2017 toisaalle ja kulttuuritoimen taidekokoelman hoitotehtävä tuli *palvelusihteerille* vuonna 2022.
- 1996 Aloitettiin **TyöNet -nuorten työllistämishanke**, jossa ohjattiin 17–25 -vuotiaita opiskeluun ja työharjoitteluun kunnallisiin ja yritysten työpaikkoihin. TyöNettiä hoidettiin määräaikaisilla työntekijöillä työllisyysvaroin 30.4.2008 saakka ja projektina 1.5.2008 alkaen **etsivän nuorisotyön** muodossa. Määräaikaisina TyöNetissä kautta aikojen työskentelivät *työnsuunnittelijoina* muun muassa Merja Luukkonen, Anu Vuorinen, Niina Kujanen (nyk. Sivenius), Petra Pikkanen ja Katri Passila. Nykyään nuorisopalveluissa on kolme vakituista *etsivää nuorisotyöntekijää*, joiden palkkaan saadaan edelleen aluehallintoviraston (vuodesta 2026 alkaen lupa- ja valvontaviraston) erityisavustusta.
- Kariniemen leirien ohella **Nuorisokeskus Aknessakin** tarjottiin poikkeuksellisesti kesäaikaan toimintaa nuorille, kun aikuiskoulutuskeskuksen lähihoitajaopiskelijat järjestivät arkipäivinä ”**Murkkujen säpinät**”. Valkeakoskella laatuaan ensimmäiset **reivit** eli teknisesti korkeatasoinen teknomusiikkidisko järjestettiin ”Cherub”-ryhmän toimesta Aknessa. Määräaikaisena *nuorisonohjaajana* toimi Susanna Raivio.

- 1997 **Kulttuuritapahtuma Böröpäivät** järjestettiin 21.–27.5.1997 **nuorisotoimenjohtaja** Jorma Mertasen aloitteesta Valkeakosken kaupungin 75-v juhlavuoden kunniaksi. Tapahtuma pidettiin **Nuorisokeskus Aknen** ja kaupungin ydinkeskustan alueella sisä- ja ulkotiloissa. Tapahtuma oli monipuolinen poikkitaiteellinen tapahtuma ja yhteistyöponnistus sisältäen **asialuentoja, kädentaitopajoja, kurseja, näyttelyitä, sekä tanssi- ja musiikkiesityksiä.** Vierailijoina olivat muun muassa Nalle Virolainen, Klamydia ja Steel Pan Lovers. Apocalyptica esiintyi keskustassa rekan lavalla ja lämpöpuhaltimet auttoivat jousisoittajia koleassa kevätssä. Yleisöä viikon tapahtuma keräsi 8000 kävijää. 24.10.1997 tarjottiin puolestaan maapohjahallissa **Jyrkin Sähkösiirtue** 900:lle yli 15-vuotiaalle nuorelle ja 27.10.1997 ravintola Lolassa **juhlavastaanotto** 450:lle alle 15-vuotiaille ruokailuineen ja diskoineen.
- Akne** oli home-evakossa noin puoli vuotta **vanhan Alkon tiloissa** Apiankadulla. Samaan aikaan tehtiin **nuorisovaihtoa** Espanjan kanssa ja nuoret Mallorcalt vierailivat myös väistötiloissa höntsäämässä sählyä koskilaisnuorten kanssa. Samana vuonna oli **kv-vaihtoja** lisäksi Venäjän, Viron, Kreikan kanssa. Pelkästään tapahtumissa kävi juhlavuonna 16 925 osallistujaa. Ensimmäiset **nuorisovaltuudet** aloittivat nuorten edustamisen puheoikeudella kaupunginvaltuustossa. He tutustuivat myös **liikunta- ja nuorisolautakunnan** toimintaan.
- 1998 **TyöNet-projektin** todettiin toteutuneen hyvin. Nuorten asumisoloihin suunnattiin huomiota ja perustettiin suunnittelua varten **työryhmä**. Tavoitteena oli lisätä halpavastikkeisia vuokra-asuntoja. Kansainvälistä toimintaa jatkettiin Nuorten **Eurooppa-ohjelman** tuella muun muassa järjestämällä uutena neljän maan välinen **kansainvälinen bändileiri** Kariniemessä. **Börö-päiviä** jatkettiin pienemmällä panostuksella, ja osallistujia tuli reilut 4000. 8.12.1998 pidettiin **nuorisovaalit**, joissa valittiin 10 nuorta. Vakituksena **nuorisonohjaajana Aknessa** toimi Satu Sirén, joka jatkoi nuorisotoimissa vuoteen 2019 tehden sittemmin myös **nuorisosihteerin sijaisuutta, etsivää nuorisotyötä** ja **nuorisoneuvojan** tehtäviä.
- 1999 Aloitti vaaleilla valittu **nuorisovaltuusto (Nuva)**, jota edelsi kolme nuorison edustajan paikkaa kaupungin valtuustossa vuosina 1997–1998. Ensimmäiset **nuorisoe dustajat** olivat Marko Itkonen, Ville Virkki ja Toni Nuotio. Vuoden lopussa kaupunginhallitus nimesi **nuorten elinoloja selvittävän työryhmän** tekemään toimenpide-ehdotuksia. **Yönusvan** toiminta vakiintui nuorisotoimen hallinnon alle ja **katupartiointia** tehtiin lauantai-öisin rauhoittamaan katuelämää hyvällä menestyksellä. Etsinnässä oli toimitila

nuorisokahvilalle. Kv-toimintana järjestettiin 2 kesäleiriä: leiri venäläisen ystävyyskaupunki Sokolin lapsille ja toistamiseen ”**Rock in the Forest**” **bändileiri** (Ukraina, Viro, Ruotsi ja Suomi). Ensimmäistä kertaa lähetettiin nuori, Kati Inkinen, EU:n Neuvo-ohjelman kautta puoleksi vuodeksi Sisilian Cataniaan **vapaaehtoistyöhön I.B.O.** järjestön vastaanottamana.

2000-luvulla

Liikunta- ja nuorisolautakunta seurasi kaupunginhallituksen nimeämän nuorten elinolotyöryhmän toimenpide-ehdotusten toteutumista. Kehitettiin päihteiden vastaisia työmuotoja. Nuorisovaltuuston aloitteesta ja Yönusvan myötä käynnistettiin nuorisokahvilatoiminta kaupungin keskustassa ensin Nurtsi-nimellä Seurahuoneenkadulla. Skeittiparkki -toiminta alkoi vuonna 2004. Nuorten elinoloihin panostettiin ja rakennutettiin jopa oma asuintalo nuorille. Asuinalueiden nuorisotilojen alasajo säästösyistä jatkui ja sen myötä bänditoimintakin hiipui. Hankerahojen avulla tehostettiin nuorten syrjäytymisen ehkäisytöitä. Määräaikaisia nuorisotyöntekijöitä vakinaistettiin.

2000

Yhdessä **huumetyöryhmän, Yönusva-projektin ja yhdyskuntatyön** kanssa kampanjoiden käynnistyi Valkeakosken oma huumeidenvastainen **A.T.E. (Aktia Todelliseen Elämään) -toiminta**, joka jatkui vakiintuneena toimintamuotona noin 20 vuotta. Ehkäisevän päihdetyön **A.T.E. -konseptiin** kuuluivat **A.T.E. -leffat, -24H, -Supertapahtuma** ja **- Päihdeputki** yläaste-ikäisille, oppilaitosten välinen **Extreme-kaupunkiseikkailu** ja **Sählyturnaus** kaikille nuorisoiäkkäisille. Aloituspäivänä pidettiin lisäksi **teemaleiri, huumepaneeli, päihdedraama** lukiolaisille ja osanottajia saatiin 1500 nuorta. Aknen nuorten oma **teatteriryhmä ”Palosireeni”** tuotti myös huumenäytelmän. Jo kolmatta kertaa pidettiin erittäin onnistunut **kv-bändileiri** Kariniemessä samoille osallistujamaille mutta eri bändeille. Vuonna 2000 käynnistettiin myös nuorisotoimen laatutoiminnan ja arviointimenettelyn kehittäminen **Aknessa** ja **Kariniemessä** sekä laadittiin **nuorten elinoloja parantavat toimenpide-ehdotukset** vuosille 2000–2004. Nuorisotapahtumien itsearviointi aloitettiin siihen laaditun lomakkeen pohjalta.

2001

Nuorisovaltuuston kanssa tehtiin alkuvuodesta **nuorisokahvilan** hankesuunnitelma ja Seurahuoneenkatu 4 katutasoon keskustaan avattiin 27.10.2001 **nuorisokahvila Barbaari**, joka aloitti ensin määräaikaisilla työntekijöillä. Sitä edelsi jo **Yönusvan taukopaikka ja kahvila Nurtsi** samassa osoitteessa. Aloitettiin myös nuorisotoimiston ja **asuinalueiden nuorisotilatyön** laatutoiminnan suunnittelu.

Toukokuussa perustettiin *kaupunginjohtaja* Pertti Katajan ja *nuorisotoimenjohtaja* Jorma Mertasen aloitteesta **Valkeakosken Nuorisoasunnot r.y.** -niminen yhdistys, jossa olivat mukana kaupunki, Sääksmäen seurakuntayhtymä, MLL (myöhemmin irtaantui), SAK ja 4H. Yhdistys rakennutti RAY:n avustuksen turvin 19 asunnon **nuorten vuokra-asuintalon** Salonkatu 13:een, joka valmistui vuoden 2003 heinäkuun lopussa. Rakennus toimi nuorisoasuintalona vuoden 2025 loppuun ja senkin jälkeen sitä asuttivat pääosin alle 29-vuotiaat vielä vuonna 2026.

A.T.E.-työmuoto laajensi toimintaansa muun muassa **päihdedraamalla ammattiopiston oppilaille** (8 ryhmää), **yhdistysten toimintapäivällä, musamessuilla, Mobile Machine-tapahtumalla** ja 9:n päivän **Anti Drugs and Alcohol -kv-seminaarileirillä** (Englanti, Kreikka, Portugali, Slovakia ja Suomi) 34 nuorelle.

Määräaikaisena *nuorisonohjaajan sijaisena* toimi Katri Lehtonen (nyk. Passila).

2002

Nuorisotilojen kävijämäärä lisääntyi 30 % edellisvuodesta. Syyskuussa aloitettiin **Barbaarissa ”Sohvalla” -julkisillat**, joissa vierailivat urheilijat ja artistit. Kaikissa nuorisotiloissa järjestettiin uutena **YAD (Young against drugs) -iltoja** syyskaudella. Omien leirien määrä lähes kaksinkertaistui ja niitä tarjottiin 8 yhteensä 239 nuorelle. Tavallisten kesäleirien ohella tarjottiin muun muassa **taideleirejä** ja kalastusaiheisia **fisuleirejä**. Tavallisen **avoimen tila- ja kerhotoiminnan** lisäksi järjestettiin 112 tapahtumaa (muun muassa **kulttuuria, kursseja, retkiä**), joihin osallistui yhteensä 7860 nuorta. *Nuorisonohjaajana* toimi aiemmin *työnsuunnittelijana* toiminut Christa Saarinen.

2003

Valittiin kaksi *nuorisonohjaajaa* **Barbaariin**: Mika Pietilä ja Elina Salo, jonka tilalle tuli vuonna 2004 Reija Siitonen, joka lopetti vuonna 2007. Myöhemmin ohjaajina työskentelivät muun muassa Päivi Parikka, Katri Lehtonen (nyk. Passila) ja Minna Kamppari, Nita Räisänen (nyk. Käkönen). Anni Eskonen ja Taru Vepsäläinen (nyk. Virolainen) olivat Barbaarin viimeiset nuorisonohjaajat.

2004

Nuorisokahvila Barbaari vakiinnutettiin ja vuoden lopussa jouduttiin säästösyistä luopumaan **Sointulan** ja **Sassin nuorisotiloista**. Kolmen vuoden välein kootun **Nuorten elinolotyöryhmän** ehdotuksia käsiteltiin hallintokunnissa. Aiheina olivat nuorten työllisyys ja työttömyys, nuorten päihteiden käyttö, nuorten sosiaalinen vahvistaminen, nuorten palvelut ja vapaa-ajantoiminta sekä nuorten asuminen Valkeakoskella.

Skeittiparkki rakennettiin yhdessä nuorten kanssa Aknen *talonmies-vahtimestari* Petri Tuomisen ohjauksessa Apialle.

Myöhemmin rampit uusittiin EU-direktiivien mukaisiksi kilpailutuksen kautta hyväksytyiltä toimittajilta.

- 2005 Jorma Mertanen siirtyi syksyllä Tampereelle **nuorisotoimenjohtajaksi** ja väliaikaiseksi virkaa hoitamaan valittiin **nuorisosihteerin** vuorotteluvapaan sijaisena toiminut **nuorisonohjaaja** Minna Kamppari maaliskuuhun 2006 asti.
- 2006 Maaliskuusta lähtien **väliaikaiseksi nuorisotoimenjohtajaksi** valittiin vuorotteluvapaalta palannut **nuorisosihteeriksi** Anne Kurikka vuodeksi eteenpäin. **Nuorisosihteerille** ei säästösyistä palkattu sijaista. Vuosi oli kunnallisen nuorisotyön 60-v. juhlavuosi ja sen aikana järjestettiin 129 tapahtumaa, joihin osallistui 5208 kävijää. Muun muassa talvilomalla tarjottiin **A.T.E. -24H**, jolloin **Akne** täyttyi toiminnasta kolmen päivän ajaksi ja osallistujia kävi 450 henkeä. Keväällä käynnistettiin jo **kolmas A.T.E. -leffatuotanto**, jonka ”Anna Naima Rauha”-leffa sai ensi-iltansa 10.10.2006. Syksyllä mahdollistui nuorisotyön harjoittelijan panoksella yhteistyössä sosiaalitoimen perhetyön kanssa **Meidän perhe -kerho**. Nuorisotiloilla oli käyntikertoja yhteensä 16 963.
- Loppuvuodesta käynnistettiin vuoden mittainen ESR-rahoitteinen (70 000 €) **Uusix –nuorten työpajatoiminnan kehittämishanke**, jonka **projektityöntekijäksi** palkattiin Petra Pikkanen. Uusix poiki laajapohjaisen hankeyhteistyön tuloksena **nuorten työpaja Vaaterin** VAAO:n alaisuuteen, jossa se edelleen toimii.
- 2007 Maaliskuussa **liikunta- ja nuorisolautakunta** valitsi Anne Kurikan **nuorisotoimenjohtajaksi** ja **nuorisosihteerin virka** lakkautettiin. Myös määräaikaisesta **kerhonohjaajasta** (20 t/vko) **Eerolan Moikalla** luovuttiin säästösyistä. Tehtävää oli hoitanut viimeisenä Seppo Järvinen. Syyskuussa aloitti **Nuorisokeskus Aknen iltaohjaajana** Nita Käkönen, joka oli jo aiemmin toiminut myös **kerhonohjaajatehtävissä**.
- Samana vuonna järjestettiin ensimmäinen Idols-voittaja Ari Koivusen tähdittämä **Onnirokki**, joka rahoitettiin lähes kokonaan lipputuloilla, sponsoreilla ja hankerahoilla sekä talkooväen avulla. Koulusyksyn aloitustapahtumaa Onnirokkia jatkettiin vuoteen 2024 ensin **Apian Seikkailupuistossa** ja myöhemmin **Nuorisokeskus Pultin** alueella maksuttomana. Vuonna 2025 kaupungin säästötoimet estivät Onnirokin järjestämisen.
- 2008 **Etsivä nuorisotyö** käynnistyi projektirahalla ja kaupunginvaltuusto teki 10.11.2008 päätöksen **nuorisoneuvojan vakanssin** perustamisesta 1.1.2009 alkaen. Huonon taloustilanteen takia tehtävää hoidettiin vielä vuosi etsivän nuorisotyön projektirahan turvin.

Toiseksi *nuorisonohjaajaksi* vakinaistettiin Nita Käkönen, joka aloitti työnsä iltaohjaajana Sointulan Sobbiksella vuonna 1997 ja myöhemmin uransa aikana on hoitanut välillä myös *etsivän nuorisotyöntekijän* ja *nuorisoneuvojan* tehtäviä vuosina 2017–2019. *Nuorisonohjaajana* hän jatkaa edelleen.

2009

Suuresta nuorisokyselystä saadulla palautteella kehitettiin nuorisopalveluita kahdessa monialaisessa työryhmässä: **Lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmässä ja koulujen nuorisotilatöryhmässä**. Nuorisotyöttömyyden raju lisääntyminen tiivistä yhteistyötä. Otettiin uusia laatumittareita käyttöön. Läänistä saatiin avustusta **Nuorten Tietopisteen** avaamiseen **Nuorisokeskus Akneen** ja otettiin käyttöön oma **Klubikortti nuorille**. Paikalliset yritykset lahjoittivat klubikortillisille tilanuorille etuja.

2010

Vakinaistettiin *nuorisoneuvojaksi* Katri Passila, joka oli hoitanut tehtävää ensin määräaikaisena. Katri Passila lopetti tehtävässä vuonna 2013 ja hänen tilalleen valittiin Satu Sirén, joka hoiti tehtävää vuoteen 2016. Tämän jälkeen Sirén jatkoi *nuorisonohjaajana* siirtyen syksyllä 2019 koululle erityisopetukseen ja sittemmin *koulukuraattoriksi* Pirhan alaisuuteen.

Vuosi 2010 oli **Pirkanmaan lasten ja nuorten kulttuurivuosi** ja Valkeakoskella käynnistettiin Nuvan kanssa **Skulture-projekti**, josta saivat alkunsa vuosittaiset **Skulture-paneelit**. Tavoitteena oli lisätä ”pääkallopaikoilla” istuville päättäjille ymmärrystä nuorten kulttuuriharrastusten ja vapaa-ajanharrastamisen tärkeydestä. Skulture-paneelit jatkuvat edelleen ja kohdentuvat 9.-luokkalaisille. Aiheet ja toteutus tuotetaan **Nuvan** kanssa.

2011

Perustettiin **Barbaarin tiloihin** nuorille **Starttipaja** valtionavustuksen turvin. Vuonna 2015 se saatiin vakiinnutettua sosiaalitoimen alaisuuteen ja siitä myöhemmin työllisyyspalveluille, jossa se edelleen toimii **Väylä**-nimellä. **Starttipajassa** työskentelivät hankerahoituksella *ohjaajina* muun muassa Johanna Kaasalainen, Jouni Järvenpää, Sirpa Ylä-Rakkola ja Meeri Kokko. *Nuorisotoimenjohtajan* jäätyä vuorotteluvapaalle sijaisena toimivat Minna Kamppari ja Satu Sirén. *Nuorisonohjaajan sijaisena* työskentelivät muun muassa Veera Kiretti ja Aki Perälä.

2012

OKM:n valtionavustuksella alkoi ensimmäinen oma **Nuorten verkkopalvelujen kehittämishanke – Webbikoski**. Tätä oli jo edeltänyt vuonna 2007 Etelä-Pirkanmaan yhteinen nuorten **seutunettihanke Epeli**. *Verkkopalveluasiantuntija* Janne Taiposen työnä kehitettiin nuorisotoimelle **omat nettisivut**. *Nuorisonohjaajana* aloitti Margareta Bechinsky jatkaen vuoden 2013 kevään ajan.

Lakisääteinen **MOVER – monilainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto** perustettiin nuorisotoimenjohtajan kutsusta käynnistetyllä laajapohjaisella yhteistyöllä. Suunnittelutyö alkoi jo vuonna 2011. Mukana suunnittelussa olivat kasvatusta ja opetustoimi, sosiaalitoimi, terveysneuvonta, mielenterveyskeskus, perhekeskus, poliisi, TE-keskus, VAAO, Sääksmäen seurakunta, EETU- hanke ja Valkeakoski-opisto. Sitä edelsi nuorisotyön tekemä moniammatillinen yhteistyö jo yli parinkymmenen vuoden ajalta.

Noora Heinonen toimi *määräaikaisena nuorisonohjaajana*.

2013

Oma nettisivusto www.nuortenkoski.fi julkaistiin 16.3.2013 ja hanketyössä jatkoi *mediaohjaajana* Teemu Latva-Piikkilä kevääseen 2014. **Aknen mediapaja** ”Medis” tuotti Teemun ohjauksessa lasten ja nuorten kanssa sisältöä mm. Youtubeen. Siellä edelleen Nuortenkoski julkaisukanavan suosituin video vuodelta 2015 on ”Laitos – lyhytelokuva” yli 12 000 katselukerralla.

Uudet vakinaiset nuorisonohjaajat Anni Eskonen ja Taru Vepsäläinen (nyk. Virolainen) aloittivat **Nuorisokahvila Barbaarissa**, joista Taru edelleen jatkoi **Tyrmässä** vuoden 2026 helmikuun loppuun. Anni Eskonen jäi pois vuonna 2017.

Ankkuri-malli (poliisi-nuorisotyö-sosiaalityö) moniviranomaisyhteistyö laajentui Hämeenlinnassa tehdyn kokeilun perusteella valtakunnalliseksi työmuodoksi. Ankkuri-toiminta oli vaarassa päättyä Valkeakoskella parikin kertaa, mutta nuorisotoimen toiveesta ja avulla sitä pidettiin yllä, kunnes lopulta se vakiinutettiin Sisäministeriön kehittämishankkeen myötä alueelliseksi Pirhan ja Poliisin yhteistyösopimuksella vuonna 2024. Paikallisen Ankkuritiimin koollekutsujana ja sihteerinä on toiminut *nuorisonohjaaja* Nita Käkönen edelleen vuonna 2026.

2014

Avattiin **Nuorisotila Tyrmä** Tyryn koulun (nyk. Roukon yhtenäiskoulu) kylkeen ja luovuttiin **Eerolan Moikasta**, jossa *oppisopimuksella* työskenteli *nuorisonohjaajana* Johanna Mielonen.

Mediatyötä jatkoi syksystä *hanketyöntekijä* Kimmo Nurminen.

2015

Nuorisovaltuuston kannattamana avattiin **Nuorisokeskus Pultti** Myllysaaren museon viereen Vähäpuolen tiloihin, joihin siirtyi myös nuorisotoimisto. Samalla luovuttiin **Barbaarista** ja **Akne** jäi odottamaan purkuaan, joka tapahtui vuonna 2016. Barbaarin *nuorisonohjaajat* siirtyivät työpareiksi Tyrmään ja Pulttiin. **Nuorisovaltuustoista** tuli lakisääteisiä kuntalakiuudistuksen myötä.

2016

Vuoden alusta vakinaistettiin **nuorisonohjaajaksi** Johanna Mielonen, joka oli aloittanut nuorisotoimissa jo 2012 ja vuodesta 2013 opiskellut oppisopimuksella nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajaksi. Hänen johdollaan nuorten aloitteesta perustettiin **uusi pienryhmä**, joka kohdentui **sateenkaarinuorille**. Loppuvuodesta 1.11.2016 alkaen valittiin **nuorisoneuvojaksi** Marja Kumpulainen, joka oli työskennellyt etsivän nuorisotyön projektissa vuodesta 2015.

Tapahtumatoiminta oli vilkasta ja nuorisopalvelujen 70-v. juhlavuoden aikana järjestettiin noin 80 tapahtumaa, joissa oli kävijöitä 10 663. Nuorisotilojen kävijämäärä oli vuonna 2016 yhteensä 35 064, joista ohjaustoiminnassa tavoitettujen nuorten käyntikertoja oli 13 679. **Pultissa** toimi jo edellisestä syksystä 2015 nuorten **Tapahtumatiimi**, joka ideoi Pulttiin muun muassa **7 Open Stage -iltaa ja Räppipajan**. **Tyrmäänkin** perustettiin syksyllä oma **Tilatoimikunta**. **Nuvan** kanssa tuotettiin muun muassa **Duudsonit kiusaamista vastaan** 1750 ala- ja yläkouluikäiselle nuorelle liikuntahallissa. **Nuorisovaltuusto** keräsi rahat tapahtumaan paikallisilta toimijoilta. Samanlainen onnistunut Duudsonien teemavierailu järjestettiin myös 10:n vuoden päästä uudelleen lahjoitusvaroin. **Monikulttuuriseen nuorisotyöhön** hyödynnettiin vuosittain OKM:ltä haettua hankeavustusta harrastustoiminnan tukemiseen. Syksyn 2015 pakolaiskriisin seurauksena Valkeakoskelle perustettiin Sininauha ry:n toimesta **Alppikadun alaikäisten vastaanottokeskus** yksin Suomeen tulleille turvapaikanhakijanuorille. Nuoria käytiin tapaamassa ja heille järjestettiin eri toimijoiden kanssa toimintaa, joka sisälsi muun muassa **liikuntaryhmiä, työharjoittelua, ravintolapäivän, diskon** sekä **taiteilija Marko Itkosen vetämän Luovuus irti -projektin**. Projektissa nuoret suunnittelivat ja toteuttivat oman **musiikkivideon** ”Sama pallo alla”.

2017

Hallintouudistus fuusioi palvelukeskuksia ja perustettiin **Koulutus- ja hyvinvointilautakunta**, jonka alla toimivat varhaiskasvatus, koulut ja vapaa-aikapalvelut. Vuoden 2017 ykköstavoitteena oli vakinaistaa kaksi määräaikaisina pitkään työskennellyttä **etsivää nuorisotyöntekijää** ja siinä onnistuttiin vuosien 2017 ja 2018 vaihteessa. Tehtäviin valittiin Terhi Ljungkvist ja Kirsi Salo, jotka jatkoivat vuoteen 2023. Heitä ennen **määräaikaisina etsivinä** olivat työskennelleet muun muassa Johanna Kaasalainen, Riikka Valo, Noora Heinonen, Arttu Laine, Marja Kumpulainen ja Jonna Westerholm-Tuppurainen.

Nuortenkoski Haloo-hanke käynnistyi ja jatkoi valtionavustuksella **digitaalisen nuorisotyön kehittämistä** ja **omaa nettisivustoa** kehittämään saatiin taas **määräaikainen mediaohjaaja** Anna-Mari Nukarinen vuosille 2017–2020. Työstettiin myös **Nuortenkoski-brändiä** ja tarjottiin nuorille **Mediapajaa** ja koulutettiin henkilökuntaa. Oltiin myös

vahvasti mukana koulun **Netti-Agentti -hankkeessa** Sääksmäen seurakunnan kanssa. Toiminta jatkuu edelleen vuonna 2026 koulun seurakunnalta ostamana palveluna, jota toteuttaa srk:n **nuorisotyönohjaaja** Janne Virtanen.

2017

Nuorisotoimi kutsui koolle **työryhmän sosiaali- ja perhepalveluista, terveystalvuuista, koulusta ja oppilashuollosta** suunnittelemaan kanssaan **Ehkis – ehkäisevän päihdetyön mallia**.

Poliisin johtamaan **Ankkuri-toimintaan** nimettiin Valkeakoskella edustajat nuoriso- ja sosiaalitoimesta. Nuvan kanssa käynnistettiin **Oktafori-toiminta**, jossa oppilaskuntien edustus kutsuttiin **Pulttiin** kehittämään lasten- ja nuorten palveluita. Toiminnassa pohdittiin mikä palveluissa toimii ja mikä vaatii kehittämistä. Kehittämistarpeet ja tyytyväisyyden kohteet välitettiin päätöksentekijöille ja oppilaitoksille sekä medialle tiedoksi. Toiminta jatkuu edelleen.

Lapsen oikeuksien päivänä 20.11.2017 järjestettiin **nuorisonohjaaja** Johanna Mielosen ideoima koko perheen **Ihana Valo -tapahtuma Apian Seikkailupuistossa**. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja se tavoitti heti yli 500 osallistujaa. Tapahtumaa järjestetään edelleen ja vuosittain siinä on nähty Flamman tulishow sekä usein myös Rocking Flamesin tanssiesitys. Tapahtumassa julkaistaan aina myös nuorisostipendien saajat **koulutus- ja hyvinvointilautakunnan** tai **kaupunginhallituksen** puheenjohtajan sekä **Nuvan** puheenjohtajan toimesta.

2018

1.1.2018 alkaen Securitaksen kanssa tehtiin palvelusopimus, joka on jatkunut edelleen vuoteen 2026. Nuorten häiriökäyttäytyminen ja huumeiden käyttö oli lisääntynyt vuonna 2017 ja **kohdennetun erityisnuorisotyön** tarve kasvoi, mutta **erityisnuorisotyöntekijän vakanssia** ei lähes vuosittaisista esityksistä huolimatta edelleenkään saatu. Hallintouudistuksen jälkeen uutta johtamisjärjestelmää arvioitiin myös **tarkastuslautakunnassa**. Nuorisotoimen osalta voitiin todeta, että **nuorisotoimenjohtajan** työn mitoititus vaati tarkastelua ottaen huomioon nuorisotyön laaja-alaisen luonteen sekä hallinto- ja operatiivisen johtamisen vastuut. Myöhemmin vuonna 2020 saatiin tähän parin vuoden ajaksi ratkaisu.

Etsivät nuorisotyöntekijät, nuorisonohjaajat ja mediaohjaaja toimivat nuorten kulttuuritoiminnan innostajina, mahdollistajina ja tukijoina. Etsivän nuorisotyön nuorten keskuudessa oli bänditoimintaa sekä toteutettiin myös Toivo-niminen **lyhytelokuvaprojekti** yksinäisyydestä. Lyhytelokuvaa ja sen prosessia käytiin kutsusta esittelemässä Valtakunnallisilla etsivän nuorisotyön päivillä 2020.

Nuorisonuvojan sijaisena toimi Nita Käkönen koko vuoden ja *nuorisonohjaajan sijaisena* toimi Annina Airola. *Nuorisonohjaajana* toimi myös vajaan vuoden Laura Flankkumäki.

2019

Valittiin *nuorisonohjaajaksi* Vesa Luhtala, joka jatkoi vuoteen 2021. Määräaikaisena *nuorisonohjaajana* aloitti Roosa Setälä. **Perhekeskuspalveluiden ohjausryhmä** nimettiin kaupunginjohtajan toimesta koordinoimaan monialaista verkostoyhteistyötä, jota johtaa **hyvinvointikoordinaattori** Marika Hoviniemi. Näin saatiin alulle nuorisotoimessa jo kauan toivottu monialainen yhteistyöelin, jossa voitiin käsitellä myös **MOVER:ssa** ja **Oktaforissa** esiin nousseita kehittämistarpeita paikallisissa lasten ja nuorten palveluissa. Ryhmä toimii myös **Oppilashuollon ohjausryhmänä**.

2020-luvulla

Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa kehittyi. Nuorisonohjaajat ja etsivät nuorisotyöntekijät pitivät oppilaille ja opiskelijoille ryhmätyksiä, teematunteja ja yhteistyössä opiskeluhuollon kanssa pop up -toimintaa. Lisäksi nuorisotyöntekijät osallistuivat mahdollisuuksien mukaan koulujen ja oppilaitosten yhteisölliseen toimintaan ja teematapahtumiin sekä yhteisöllisiin opiskeluhuolto ryhmiin.

Nuorisotyöhön kouluissa ja oppilaitoksissa on kuulunut ehkäisevä päihde- ja hyvinvointia tukeva työ. 7.–8. luokille pidettiin useana vuotena Päihdeputki ja myöhemmin Nuorisokeskus Pultissa Hyvinvointimäki -niminen oppitunti, jota jatkettiin vuoteen 2025.

Kansainvälinen nuorisotoiminta jatkui 2020-luvulla ja nuorisotoimen työntekijät osallistuivat nuorisokeskus Marttisen koordinoimiin vaihtoihin. Nuorisonohjaajat kävivät Islannissa ja Portugalissa sekä etsivät nuorisotyöntekijä Belgiassa. Lisäksi nuorisotoimenjohtaja osallistui Tampereen seutukunnan esihenkilöille suunnatulle matkalle Luxemburgiin ja nuorisonuvoja Pirkanmaan Perhekeskuksen yhteiselle matkalle Hollantiin, missä mukana olivat myös nuorten edustajat Valkeakosken nuorisovaltuustosta ja aluevaltuustosta. Suunnitelmissa on myös Pirkanmaan etsivän nuorisotyöntekijöiden ja nuorien yhteinen kv-matka Espanjaan, johon valmistauduttiin Nuotta-leirillä kesäkuussa 2026.

2020

Alkoi Korona-pandemia. Tämän myötä lanseerattiin myös **Nuorisotoimen some-menu viikkokalenteri** nuorille ja toimintaa sopeutettiin korona-rajoituksiin. **Nettiagentti-hankeyhteistyötä** tehtiin koulun ja seurakunnan kanssa. Lähes satapäinen **MOVER** siirrettiin kokoontumaan **kaupunginteatterin tiloihin**. Uuden nuorisotoimen

hallintomallin kokeilu ja käyttöönotto käynnistyi. Siinä nuorisotoimenjohtajan varahenkilöksi ja tiimien operatiiviseksi vastuuhenkilöksi nimettiin **nuorisoneuvoja** Marja Kumpulainen.

2021

Korona- ja hygieniarajoitukset jatkuivat.

Pyörä- ja mopopaja Pärinä avattiin 7.5.2021 Roineenkatu 24:ssä, Valkeakosken Energian entisissä huoltotiloissa. Ohjaajana toimi **nuorisohjaaja** Vesa Luhtala, joka oli sopivasti myös motoristi. Toiminta päättyi kuitenkin vuoden päästä vähäisen kävijämäärän takia. **Lasten kesäleirit** (3.–4. luokille ja 5.–6. luokille) siirtyivät pidettäväksi **Päivölän kansanopistolle** Tarttilaan. **Kariniemessä** viimeiset leirit oltiin pidetty vuonna 2019. Vuonna 2021 määriteltiin myös **julkiset graffitiseinät** sekä niiden pelisäännöt ja ohjeistukset yhteistyössä kiinteistökeskuksen, kuvataide- ja käsityökoulu Emilin, **Nuvan** sekä kuntalaisten kanssa.

2022

Nuorisotilojen toiminta normalisoitui koronavuosien jälkeen ja kävijämäärä kasvoi 51 %. Roosa Setälä valittiin **nuorisohjaajaksi**. Digitaalista nuorisotyötä kehitettiin edelleen **nuorisohjaaja** Taru Virolaisen Digitaalisen nuorisotyön osallistava kehittäminen -opinnäytetyön siivittämänä ja nuorisotoimen digitaalisen nuorisotyön historiakooste julkaistiin toimintakertomuksessa.

2022–2025

PoVer-hankkeen ja Työllisyyspalvelujen käynnistämä **Ohjaamo-toiminta** siirrettiin syksyllä TEM:n rahoituksella nuorisotoimen alaisuuteen ja **ohjaamotyöntekijäksi** valittiin kannustuslisällä Sanna-Kaisa Tervaniemi. Toimintaa koordinoi 50 % työpanoksella **nuorisoneuvoja** Marja Kumpulainen, mikä aiheutti ymmärrettävästi haasteita tehtävien jakautumisessa ja työn mitoituksessa nuorisotoimen sisällä. Lisätyötä aiheutti myös se, että Ohjaamo-tilat jouduttiin siirtämään sisäilmaongelmien takia **linja-autoasemalta kaupungintalolle** ja sieltä samasta syystä **Nuorisokeskus Pulttiin**, josta lopulta siirryttiin takaisin remontoituihin tiloihin **linja-autoasemalle**. Tehtävä jatkui nuorisotoimessa TEM-rahoituksen päättymiseen asti vuoden 2025 loppuun, jonka jälkeen se siirtyi kaupungin rahoituksella Elinkeinopalveluiden hallintaan vuoden 2026 alusta. Nuorisotoimessa saatiin palata huolehtimaan perustehtävästään vapaa-aikatoimessa vuonna 2020 sovitun hallintomallin mukaisesti.

2023

Hyvinvointialuemuutos käynnistyi ja aiheutti haasteita etsivän nuorisotyön asiakasohjaukselle sekä **Ohjaamon** monialaisen edustuksen toteutumiselle. **Etsivissä nuorisotyöntekijöissä** tapahtui muutoksia: vakinaisina aloittivat Maria Viik ja Maija Huotari, jotka jatkavat edelleen.

Kansainvälinen nuorisotyö tehostui ja mahdollistui vuosien tauon jälkeen Nuorisokeskus Marttisen organisoimalla **Erasmus rahoituksella** ja koordinoimalla. NuoDo – kunnallisen nuorisotyön dokumentointi ohjelman käyttöönottoa valmisteltiin. Etsivässä nuorisotyössä oli ollut ainakin jo vuodesta 2013 käytössä oma **PAR-järjestelmänsä**, josta tilastot siirtyvät valtakunnalliselle Nuorisotilastot.fi-sivustolle.

2024

Valtakunnallinen **NuoDo – nuorisotyön dokumentointi ohjelma** otettiin käyttöön Valkeakoskella. Nuorisotoimessa käynnistettiin oma paikallinen **Hyvinvointia nuorille -hanke** valtionkonttorista saaduista perintövaroin. Siinä ohjataan rahoitusta nuorille kohdennettuun toimintaan, joka voimaannuttaa, tuo tukea arkeen ja luo osallisuutta. Nuorisotoimen **Lasten ja nuorten osallisuuden mallia** päivitettiin. Myös **Tehostetun nuorisotyön suunnitelman** päivitys käynnistettiin Valkeakoskea laajasti järkyttäneen nuoren kuolemantapauksen johdosta. Huomattiin, että kriisitilanteessa monialaista- ja mediavastuuta kasaantui erityisesti nuorisopalveluille, jossa tyypillisesti kohdataan nuoria joustavasti vapaa-ajalla, iltaisin ja viikonloppuisinkin. Kolmantena vakinaisena **etsivänä nuorisotyöntekijänä** aloitti Susanna Tervaniemi, joka jatkaa edelleen.

2025

Kaupungin talouden tasapainotusohjelma tarkoitti yt-neuvotteluja ja parin viikon lomautuksia tai palkattomia kannustusvapaita kaikille palvelukeskuksille sekä isoja eurosäästöjä myös toiminnasta. Nuorisotyön ja -tilojen kävijämäärät pysyivät säästötoimista huolimatta suhteellisen hyvinä ollen 13 861, josta 9506 oli oman nuorisotoiminnan osallistujia. Vaikutusten arviota tehtiin nuorisotoimen siirtämisestä vapaa-aikapalveluista elinkeinopalveluihin **nuorisotoimenjohtajan** eläköitymistä ajatellen. Selvitystyö keskeytyi, sillä tarvittiin lisää aikaa ja lisää vaihtoehtoisia malleja. Vaikutusten arviosta jäi paljon avoimia kysymyksiä. Nuorisotoimessa edelleen palauduttiin Ohjaamon hallinnointiajan aiheuttamasta kuormituksesta.

Nuorisotoimi tarjosi **Nuorten puolustuskurssi I:n** päätöksentekijöille ja nuorisoyhdistyksille avaamaan Valkeakosken nuorten elinoloja ja nuorisotyön tarjontaa sekä nuorisopalvelujen ammatillista tehtävää. Osallistujat totesivat nuorisotyön olevan erittäin laadukasta ja toivoivat jatkoa kurssille.

Valkeakoski valittiin nuoriso- ja koulutoimien yhteisestä hakemuksesta OKM:n nuorisoalan Nuoska - koulu- ja oppilaitosnuorisotyön osaamiskeskuksen **koulunuorisotyötä kehittävän hankkeeseen Pirkanmaan viisikkoon yhdessä** Akaan, Lempäälän, Sastamalan ja Pirkkalan kanssa. Hanke jatkuu vuoden 2026 syksyyn ja hankkeessa on mukana myös

koulun edustus *opetuspäällikkö* Joni Tikkanen johdolla. Hankkeen tavoitteena on lisätä nuorisotyön ja koulutyön molemminpuolista ymmärrystä sekä määritellä valtakunnallisesti yhdenmukaiset mallit ja kirjaukset asiakirjoihin ja suunnitelmiin. Myös hyvinvointialueelta opiskeluhoito on mukana hankkeessa.

2026

Koulutus- ja hyvinvointikeskus Kohyken vapaa-aikapalveluiden hallinno uudistussuunnittelu jatkuu nyt laajemmalla pohjalta. Taru Virolaisen tilalle valittiin uudeksi **nuorisonohjaajaksi** Ramona Rautanen, joka oli tehnyt jo aiemmin nuorisonohjaajan sijaisuuksia Valkeakoskella. Uutena tapahtumana kulttuurisen nuorisotyön **Roots-yhteistyön** turvin järjestettiin nuorten ideoimana Aasia-teemainen maksuton monitaiteellinen **KoskiCon** kesätapahtuma 16.6.2026. Kaikenikäisille nuorille avoin tapahtuma herätti kiinnostusta myös alueellisesti. Tapahtuma oli menestys ja se keräsi 235:n hengen värikkään yleisön, joka toivoi ensi vuodelle jatkoa.

Nuorisopalvelujen **80-vuotisjuhlavuoden tapahtumia** on tarjolla pitkin vuotta ja pääosin säästösyistä ne on osin yhdistetty vakiintuneisiin tapahtumiin, kuten **Nuorten puolustuskurssi II:een, Skulpture-paneeliin, Moveriin ja Oktaforiin**. Käynnissä on myös ”**entisten nuorten**” **muistojen keruu** ja tarjolla samaan teemaan on myös oma iltansa **Pultissa**. **Pääjuhlaa** vietetään 5.9.2026 ensin **Myllysaarella** kutsuvierastilaisuudella ja **Nuorisokeskus Pultissa** piha-alueineen tutun **Onnirokin** tapaan pääesiintyjänään Hugo.

SUOMEN NUORISOLAINSÄÄDÄNNÖN HISTORIA

Suomen nuorisolainsäädännön historia heijastaa yhteiskunnan muuttuvia tarpeita, sen keskiössä ovat jatkaneet valtionvalvonnasta nuorten osallisuuden, hyvinvoinnin ja itsenäistymisen tukemiseen. Nykyisin voimassa oleva pääsäädos on [vuoden 2016 nuorisolaki \(1285/2016\)](#).^[1]

Alla on esitetty kronologinen katsaus nuorisolain historian keskeisistä virstanpylväistä ja lakimuutoksista.

1. Ensimmäinen nuorisotyölaki (1972): Suomen ensimmäinen varsinainen nuorisotyölaki säädettiin vuonna 1972. Laki loi viralliset raamit kunnalliselle nuorisotyölle ja määritteli valtionavustusten jakamisen perusteet järjestöille ja kunnille. Lakia ohjasi vahvasti sen yhteiskuntapoliittinen tarve organisoida nuorison vapaa-ajanviettoa ja harrastustoimintaa.

2. Nuorisotyölaki (1995): Vuonna 1995 säädettiin uusi [nuorisotyölaki \(23/1995\)](#), joka korvasi vanhan lain. Laki kevensi valtion sääntelyä ja antoi kunnille enemmän

vapauksia käsitellä nuorisotoimintaa parhaaksi katsomallaan tavalla. Laissa korostettiin nuorten oma-aloitteisuutta ja kansalaistoiminnan tukemista.

3. Nuorisolaki (2006): Vuoden 2006 alussa astui voimaan kokonaan uusi nuorisolaki (72/2006). Lain nimeksi tuli *nuorisolaki*, mikä kuvasti laajempaa otetta nuorisopolitiikkaan. Laki velvoitti kuntia kehittämään moniammatillista yhteistyötä. Painopiste: Nuorten osallisuuden, vaikuttamismahdollisuuksien ja tasa-arvon parantaminen.

4. Etsivän nuorisotyön lakisäätöistäminen (2011): Vuoden 2006 lakiin tehtiin lisäys, joka astui voimaan 1.1.2011. [Etsivästä nuorisotyöstä](#) sekä nuorten työpajatoiminnasta tehtiin lakisäätöistä. Tarkoitus: Auttaa koulutuksen ja työmarkkinoiden palvelua alle 29-vuotiaita nuoria saamaan tarvitsemansa palvelut. Laki toi myös mukanaan oikeuden kunnan ulkoiseen tietojenvaihtoon.

5. Nykyinen uusi nuorisolaki (2017): Kokonaan uusi ja ensimmäistä soveltava nuorisolaki (1285/2016) astui voimaan 1.1.2017. Muutos: Uudistuksella selkiytettiin nuorisovaltionavustusjärjestelmää ja siirryttiin kohti tulos- ja vaikuttavuusperusteista arviointia. Valtion nuorisosiain neuvottelukunnan nimi muutettiin [valtion nuorisoneuvostoksi](#). Painopiste: Nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen, [yhdenvertaisuus](#) ja moniammatillinen yhteistyö. [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#)]

6. Myöhemmät päivitykset (2020-luku): Lakiin on tehty pienempiä teknisiä ja rakenteellisia muutoksia, kuten [vuoden 2022 muutos \(955/2022\)](#), joka liittyy valtionavustuksia koskevien pykäliden hienosäätöön ja sähköiseen asiointiin. [Vuoden 2026 alussa \(621/2025\)](#) voimaan tulleet päivitykset muuttivat lain 4 § ja 25 § pykälää vastamaan muuttunutta hallintoa. [[1](#), [2](#)]

BÄNDIELÄMÄ JA ARTISTIVIERAAT VALKEAKOSKELLA

Nuorisotoimen ylläpitämät bändikämpät (11 kpl) Anne Kurikan nuorisosihteeriaikakaudella: **Eerolan vs-tila** (vakivieraanaan kuokkimassa kävi myös Irwin), **Metsäkansan Kerhola**, **Vääränkoivun Koivunkolo**, **Ulvajanniemen kerhotila**, **Honkiniementien kerhotalo**, **Apiankadun Nuorisotoimiston yläkerta**, **Sointulan vs-tila**, **Raikkaan vanha kaupparakennus**, **Aknen alakerran bänditilat**, **Lumikorven bändikämpät Huhtakadulla** ja **Sammonkadulla**. Tiloissa toimi myös pari bändiläisten itse rakentamaa studiota, jotka palvelivat paikallisia yhtyeitä.

Nuorisoyhteisissä soitti satoja nuoria ja bänditoiminta oli aikoinaan merkittävää yhteisöllistä ja osallistavaa nuorten kulttuuritoimintaa. Yhteistyötä tehtiin myös Valkeakosken elävän musiikin yhdistyksen Velmun kanssa, joka järjesti säännöllisesti konserttitoimintaa ja tuotti ja koosti paikallisista bändeistä ainakin 4–5 Sulfiitti-rock LP-levyllistä.

Nuorisotoimen järjestämissä konserteissa ja tapahtumissa on esiintynyt lukuisia vierailevia tunnettuja artisteja ja yhtyeitä (jotkut useampaankin kertaan). Näitä ovat muun muassa Mikko Alatalo, Kari Peitsamo, Dingo, M.A. Numminen ja Pedro Hietanen, Pentti Rasinkangas ja Ohilyönti, The Rasmus, Aknestik, Mighty44, Ari Koivunen, Anna Abreu, Jussi Hakulinen, Apulanta, Pete Parkkonen, Antti Tuisku, Fintelligens, Steel Pan Lovers, Apocalyptica, Klamydia, Ti-Ti Nalle, Pelle Miljoona, Miljoonasade, Disco, Lehtivihreät, Kikka, Neumann ja Iku Turpeinen Duo, Hausmylly, Pikku G, Reckless Love, Duudsonit, Mikael Gabriel, Kasmir, 22-Pistepirkko, The 69 Eyes, Jare & VilleGalle, Stig, Mansesteri, Benjamin, Evelina, Cledos, Kube, Tuure Boelius, Olli Halonen, Etta, Sairas T, Sexmane, Tulityöryhmä Flamma ja viimeisimpänä Hugo.

TILAT JA RAHOITUS KAUTTA AIKOJEN

Nuorisotiloja ja paikkoja oli parhaimmillaan kaupungilla käytössä 14–16 ja nyt niitä on kaksi. Lisäksi vuosien 2022–2025 aikana Nuorisotoimen hallinnassa olivat **Ohjaamotilat**. *Nuorisosihteerin* aloittaessa vuonna 1985 vakansseja oli 3 (*nuorisotoimenjohtaja, nuorisosihteerin ja apulaiskanslisti*), nyt niitä on 10. Ennen vakanssien perustamista kerhojen ja tilailtojen ohjaustyötä hoidettiin 1970–1980 -luvulta lähtien *määräaikaisilla kerhonohtajilla*. Ainakin 1980-luvulta alkaen on hyvänä nuorisotoimen yhteistyökumppanina ollut **Sääksmäen seurakunnan nuorisotyö**, mikä on vahvistanut nuorisotyön vaikutuksia paikkakunnalla. Erityisesti nuorisotyötä kouluissa ja oppilaitoksissa on tehty vahvalla yhteistyöllä.

Viimeisen 18 vuoden ajan Valkeakosken nuorisotyötä on kannateltu aktiivisesti hakemalla ja saamalla erillisiä valtion ja EU:n avustuksia yli 100 000 €/vuosi. Avustuksia on siis saatu lähes 2 miljoonaa euroa ja saman verran jo tätä aiemmin muun muassa rakentamiseen ja kv-toimintaan. Kun laskelmaan lisätään tuen piiriin, koulutukseen ja työelämään ohjatut nuoret, merkitys kansantaloudelle on ollut useita miljoonia euroja säästöä (laskentaperuste: Talouselämä-lehden vuoden 2019 arvio takaisin yhteiskunnan aktiiviseksi jäseneksi saadusta nuoresta).

Jatkuva rahoitushaku- ja raportointi nuorisotyön edellytyksien turvaamiseksi on lisännyt paljon hallintotyötä ja byrokratiaa. Myös lahjoitusten hyödyntäminen on lisännyt operatiivisen tason tehtäviä. Työ on kuitenkin koettu aina merkitykselliseksi ja sitä on tehty nuorten hyväksi. Kaikki mahdollisuudet lisäresursointiin on hyödynnetty tehokkaasti, koska tarve on nähty läheltä nuorten kohtaamistyössä sekä nuorisotutkimusta ja yhteiskunnan muutoksia seuraamalla. Nuorisotyötä on johdettu tiedolla.

Nuorisotyöhön resursointi on vahva ja kannattava investointi tulevaisuuteen. Nuorisotyön menetelmin on myös mahdollista vaikuttaa nuorten tulevaisuususkon parantamiseen juuri nuorisotyöntekijöiden kohtaamis- ja ryhmäytystaidoilla sekä vahvalla monialaisen yhteistyön organisoinnin osaamisella.

Voimaannuttava yhteinen ilo ja onnistuminen kantavat kauas.

Tätä historiaa, joka edelleen täydentyy, on koostettu muun työn ohessa urakoiden keväällä 2006, syksyllä 2018 sekä kevään ja kesän 2026 aikana.

Valkeakoskella 24.6.2026

Anne Kurikka
Nuorisotoimenjohtaja
p. 040 335 6820

Korjaukset ja mahdolliset täydennykset voi ilmoittaa allekirjoittaneelle tai nuorisotoimistoon, kiitos.